

Datum van
inontvangstneming

:

02/08/2018

Zaak C-417/18

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

26 juni 2018

Verwijzende rechter:

Vilniaus apygardos administracinis teismas (Litouwen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

21 juni 2018

Verzoekers:

AW

BV

CU

DT

Verweerster:

Republiek Litouwen, vertegenwoordigd door Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, Bendrasis pagalbos centras en Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija

[...]

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

BESLISSING

21 juni 2018

Vilnius

Een rechter van de Vilniaus apygardos administracinis teismas (bestuursrechter in eerste aanleg, Vilnius) [...] [namen van de rechter en van de vertegenwoordigers van de partijen]

heeft in openbare terechtzitting de bestuursrechtelijke zaak onderzocht die is aangespannen door verzoekers AW, BV, CU en DT tegen verweerster, de Republiek Litouwen, vertegenwoordigd door de [Lietuvos Respublikos] Ryšių reguliavimo tarnyba [Controleautoriteit voor communicatie (van de Republiek Litouwen); hierna: „RRT”], de Bendrasis pagalbos centras (Centrum voor respons in noodsituaties; hierna: „BPC”) en de Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (Ministerie van Binnenlandse Zaken van de Republiek Litouwen; hierna ook: „Ministerie”), met het oog op schadevergoeding.

De rechter

heeft het volgende vastgesteld:

I

1. De Vilniaus apygardos administracinis teismas aanvaardt de op 10 november 2017 door verzoekers AW, BV, CU en DT ingediende herziene vordering tot veroordeling van de Litouwse Staat tot betaling van 4 000 000 EUR aan de erfgenamen AW en CU ter compensatie van door ES (hierna ook: „slachtoffer”) geleden immateriële schade, van 20 000 EUR aan BV ter compensatie van geleden immateriële schade, van 14 000 EUR aan DT ter compensatie van geleden immateriële schade, van 7 000 EUR aan CU [**Or. 2**] ter compensatie van geleden immateriële schade, en tot verwijzing van de Litouwse Staat in de kosten van het geding.
2. Verzoekers voeren in hun vordering aan dat op grond van artikel 26, lid 3, van richtlijn 2002/22/EG van het Europees Parlement en de Raad van [7 maart 2002] inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronischecommunicatienetwerken en -diensten, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG (hierna ook: „richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG” of ‘universeledienstrichtlijn”), elke lidstaat ervoor moet zorgen dat ondernemingen die openbare telefoonnetwerken exploiteren, voor zover dat technisch haalbaar is, informatie over de locatie van de oproepen via het uniforme Europese alarmnummer „112” ter beschikking stellen van de instanties die noodsituaties behandelen. Zij wijzen er eveneens op dat volgens de aanbeveling van de Commissie van 25 juli 2003 betreffende de verwerking van locatie-informatie over de oproeper in elektronischecommunicatienetwerken met het oog op locatie-uitgebreide noodoproepdiensten, de exploitanten van openbare telefoonnetwerken de locatie-informatie op niet-discriminerende wijze moeten verstrekken en met name geen onderscheid mogen maken tussen de kwaliteit van de informatie die over hun eigen abonnees wordt verstrekt en die welke over andere gebruikers wordt verstrekt. Volgens verzoekers moeten bij mobiele netwerken of mobiele toestellen onder „andere gebruikers” eveneens onregelmatige of kortstondige gebruikers worden begrepen of in bepaalde gevallen mobiele gebruikers die niet kunnen worden geïdentificeerd op basis van een abonneenummer of gebruikersnummer. Artikel 8, lid 2, van de Lietuvos Respublikos bendrojo pagalbos centro įstatymas (Litouwse wet betreffende het

Centrum voor respons in noodsituaties) bepaalt dat alle aanbieders van openbare communicatienetwerken en/of openbare elektronischecommunicatiediensten overeenkomstig de in de wetgevingsbesluiten ter regulering van elektronischecommunicatieactiviteiten uiteengezette procedure en voorwaarden informatie over de locatie van de beller (met inbegrip van verkeersgegevens) moeten verstrekken aan het BPC zonder dat daarvoor de toestemming van de abonnee of van de eigenlijke gebruiker van de elektronischecommunicatiediensten nodig is.

3. Verzoekers stellen in hun vordering dat alle noodhulpoproepen van het slachtoffer werden ontvangen zonder weergave van een telefoonnummer. Of de telefoon van de overledene een simkaart bevatte en waarom haar nummer voor het BPC niet zichtbaar was, werd niet vastgesteld. Zonder het telefoonnummer van het slachtoffer kon haar locatie evenwel niet worden nagegaan. Volgens verzoekers heeft het gebrek aan locatiegegevens verhinderd dat politieagenten in het veld een voor het slachtoffer geslaagde reddingsoperatie konden uitvoeren.

II

4. De RRT, die de Litouwse Staat vertegenwoordigt, betoogt in haar verweer dat de rechtbank de vordering van verzoekers ongegrond moet verklaren. Zij voert aan dat het loutere feit dat geen locatiegegevens waren ontvangen, geen grond vormt voor de vaststelling dat artikel 26 van de universeledienstrichtlijn was geschonden en derhalve evenmin een grond vormt voor aansprakelijkheid van de Staat.
5. Het BPC, dat de Litouwse Staat vertegenwoordigt, betoogt in zijn verweer dat de rechtbank de vordering van verzoekers ongegrond moet verklaren. Volgens het BPC is het krachtens de bepalingen van de universeledienstrichtlijn niet verplicht te zorgen [Or. 3] voor ontvangst van informatie over de locatie van de beller in geval van oproepen vanuit mobiele telefoons zonder simkaart, dat wil zeggen in situaties waarin het oproepnummer onmogelijk kan worden geïdentificeerd.
6. Het Ministerie, dat de Litouwse Staat vertegenwoordigt, betoogt in zijn verweer dat de rechtbank de vordering van verzoekers ongegrond moet verklaren. Het staat op het standpunt dat de bepalingen van de universeledienstrichtlijn naar behoren zijn omgezet, dat de overheidsinstanties geen onrechtmatigheden hebben begaan en dat er geen causaal verband bestaat tussen het optreden van de overheidsinstanties en de strafbare feiten die zijn gepleegd ten aanzien van het slachtoffer.

III

7. Na onderzoek van de feiten van het geval stelt de rechtbank vast dat het BPC en de aanbieders van openbare mobielelefoondiensten op 4 december 2006 overeenkomst nr. F11-41 hebben gesloten inzake de samenwerking bij de installatie in openbare mobielelefoonnetwerken van technische capaciteit voor de verstrekking aan het BPC van locatiegegevens over bellers naar het uniforme alarmnummer „112” (deel 1, blz. 115-117). Op grond van deze overeenkomst zijn

de partijen het eens geworden over technische capaciteit om tegelijkertijd met noodhulpoproepen locatiegegevens door te geven. In punt 4.7 staat dat, voor zover dat haalbaar is, een technologische oplossing er tevens voor moet zorgen dat bij noodhulpoproepen vanuit toestellen zonder simkaart informatie over de locatie van de beller aan het BPC wordt doorgegeven.

8. Op 7 mei 2008, 14 mei 2008 en 21 juli 2008 heeft het BPC overeenkomsten gesloten met „Omnitel” UAB, „Bitė Lietuva” UAB en „Tele2” UAB voor de aanschaffing en de installatie (aanpassing) van apparatuur ter identificatie van locatiegegevens (deel 1, blz. 183-191), op grond waarvan de aanbieders zich ertoe hebben verbonden om met eigen fondsen en middelen werk te maken van het organiseren en het verzekeren van de aanschaffing en de installatie op hun netwerken van in de technische oplossing gespecificeerde apparatuur ter identificatie van locatiegegevens.
9. In zijn brief nr. 41D-467 van 25 april 2012 betreffende oproepen naar het uniforme alarmnummer „112” vanuit mobiele toestellen zonder simkaart (deel 2, blz. 88-89), heeft het BPC voorgesteld dat de RRT de mogelijkheid zou overwegen om noodhulpoproepen naar het nummer „112” te verbieden voor oproepen vanuit mobiele toestellen zonder simkaart.
10. In zijn brief nr. 1D-8473(12) van 23 september 2013 betreffende de niet-naleving van voorwaarden (deel 1, blz. 90), heeft het Ministerie de RRT op de hoogte gebracht van het feit dat de BPC-afdeling in Panevėžys op 21 september 2013 om 7.09, 7.13, 7.17, 7.32, 7.34, 7.38, 7.44 en 8.10 uur van eenzelfde beller (het slachtoffer) noodhulpoproepen had ontvangen die waren gedaan vanuit een mobiel toestel.
11. Op basis van audio-opnames en volledige verslagen van gesprekken die hebben plaatsgevonden tussen een werknemer van de BPC-afdeling in Panevėžys en het slachtoffer (vol. 1, pp. 19-36), blijven verzoekers bij hun standpunt dat het BPC noch op grond van de „pull-methode” die is voorzien in richtlijn 2002/22/EG, noch op grond van de in richtlijn 2002/22, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG, voorziene „push-methode” informatie kon ontvangen over de locatie van het slachtoffer.

[Or. 4]

12. Toen het slachtoffer op 21 september 2013 als gevolg van de concrete omstandigheden het uniforme alarmnummer „112” belde vanuit haar mobiele telefoon, gaven de exploitanten geen precieze informatie over haar locatie door aan het BPC, omdat het onmogelijk was het telefoonnummer van het slachtoffer te identificeren (de stelling van de partijen in het geding komt in wezen erop neer dat de telefoon niet voorzien was van een simkaart).
13. Verzoekers voeren in hun vordering aan dat de Republiek Litouwen, vertegenwoordigd door het Ministerie, het BPC en de RRT, niet heeft gezorgd voor een behoorlijke praktische uitvoering van artikel 26, lid 5, van richtlijn

2002/22, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136, op grond waarvan exploitanten van communicatiediensten locatiegegevens moeten doorgeven aan noodhulpdiensten met betrekking tot personen die het uniforme alarmnummer „112” bellen en bijgevolg haar verplichtingen krachtens de universeledienstrichtlijn en tegelijkertijd krachtens artikel 288, derde alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie schendt.

IV

14. Artikel 34, lid 10, van de Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas (Litouwse wet betreffende elektronische communicatie) (in de versie die van kracht was van 1 januari 2013 tot en met 23 november 2013), bepaalt dat alle aanbieders van openbare communicatienetwerken en/of openbare elektronischecommunicatiediensten ervoor moeten zorgen, overeenkomstig de door de RRT vastgelegde procedure en voorwaarden, dat hun abonnees en/of gebruikers van openbare elektronischecommunicatiediensten – inclusief gebruikers van openbare betaaltelefoons en abonnees en/of gebruikers met een handicap – kosteloos toegang verkrijgen tot de diensten van instanties die noodhulpdiensten verstrekken. Op grond van artikel 68, lid 2, van die wet moeten aanbieders van openbare communicatienetwerken en openbare elektronischecommunicatiediensten bij elke noodhulpoproep kosteloos locatiegegevens (met inbegrip van verkeersgegevens) verstrekken aan het BPC, zonder de toestemming van de abonnee of van de eigenlijke gebruiker van de elektronischecommunicatiediensten. Locatiegegevens moeten bij elke noodhulpoproep kosteloos aan het BPC worden verstrekt zodra de noodhulpoproep door het BPC wordt beantwoord. Het BPC moet bij de RRT voorstellen indienen met betrekking tot criteria voor de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van locatiegegevens over bellers. In het licht van de voorstellen van het BPC, stelt de RRT de criteria vast voor de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van locatiegegevens over bellers. Kosten die verband houden met de aanschaffing, de installatie (aanpassing), de update en ondersteuning van hardware (en daarmee verbonden software) die niet nodig is ter verzekering van de economische activiteit van de aanbieder, maar wel ter verstrekking van locatiegegevens (met inbegrip van verkeersgegevens) aan het BPC, moeten met staatsmiddelen aan aanbieders van openbare communicatienetwerken en aan aanbieders van openbare elektronischecommunicatiediensten worden terugbetaald overeenkomstig de door de regering vastgelegde procedure.
15. Artikel 8, lid 2, van de Litouwse wet betreffende het Centrum voor respons in noodsituaties bepaalt dat overeenkomstig de in de wetgevingsbesluiten ter regulering van elektronischecommunicatieactiviteiten uiteengezette procedure en voorwaarden, alle aanbieders van openbare communicatienetwerken en/of openbare elektronischecommunicatiediensten informatie over de locatie van de beller (met inbegrip van verkeersgegevens) moeten doorgeven aan het BPC, zonder de toestemming van de abonnee of van de eigenlijke gebruiker van de elektronischecommunicatiediensten.

[Or. 5]

V

16. Artikel 26, lid 3, van richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie¹ bepaalt dat lidstaten ervoor zorgen dat ondernemingen die openbare telefoonnetwerken exploiteren, voor zover dat technisch haalbaar is, informatie over de locatie van oproepen via het uniforme Europese alarmnummer „112” ter beschikking stellen van de instanties die noodsituaties behandelen.
17. Artikel 26, lid 5, van richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG, luidt: „De lidstaten zorgen ervoor dat de betrokken ondernemingen locatiegegevens over de beller kosteloos beschikbaar stellen aan de instantie die noodhulpoproepen beheert, zodra die instantie de oproep ontvangt. Dit geldt voor alle oproepen naar het uniforme Europese alarmnummer ‚112’. De lidstaten kunnen deze verplichting uitbreiden tot oproepen naar nationale alarmnummers. De bevoegde regelgevende instanties stellen criteria vast voor de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de verstrekte locatiegegevens over de beller”.
18. Bij vergelijking tussen de Engelse en de Duitse versie van de bepaling uit richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG, luidens dewelke „dit geldt voor alle oproepen naar het uniforme Europese alarmnummer ‚112’”, blijkt dat de inhoud van die bepaling op dezelfde manier is geformuleerd, in die zin dat de verplichting om locatiegegevens te verstrekken over bellers niet louter beperkt is tot oproepen vanuit telefoons met een simkaart.
19. Artikel 26, lid 2, van richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG bepaalt: „De lidstaten zorgen er in overleg met de nationale regelgevende instanties, de noodhulpdiensten en de aanbieders voor dat ondernemingen die eindgebruikers een elektronischecommunicatiedienst aanbieden voor uitgaande nationale gesprekken naar een nummer of een aantal nummers in een nationaal telefoonnummerplan, toegang verschaffen tot noodhulpdiensten”.
20. Bij een systemische evaluatie van het bepaalde in artikel 26, leden 2 en 5, van richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG, blijkt dat ondernemingen die eindgebruikers een elektronischecommunicatiedienst aanbieden voor uitgaande nationale gesprekken naar een telefoonnummer of een aantal telefoonnummers, toegang moeten verschaffen tot noodhulpdiensten. In artikel 26, lid 5, van richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG, staat niet uitdrukkelijk dat de lidstaten locatiegegevens moeten verstrekken met betrekking tot oproepen vanuit toestellen zonder simkaart.

¹ Noot van de vertaler: deze verwijzing naar richtlijn 2002/58/EG is kennelijk onjuist en kennelijk is een verwijzing bedoeld naar richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG.

21. Ter bepaling van het onderwerp van artikel 26, lid 5, van richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG, heeft de rechtbank een analyse gemaakt van de mededeling van de Europese Commissie van 18 maart 2013 [Or. 6] DG CONNECT/B2 (COCOM 13-04 REV1) (hierna ook: „mededeling”). Volgens punt 1.3 van de mededeling zijn oproepen zonder simkaart naar het Europese alarmnummer „112” mogelijk in 19 lidstaten, in Noorwegen en IJsland; in de overblijvende acht lidstaten wordt die mogelijkheid niet geboden. In punt 3.5.5 van de mededeling wordt eveneens opgemerkt dat in 17 lidstaten de locatie van de beller kan worden vastgesteld in het geval van oproepen vanuit toestellen zonder simkaart.
22. De rechtbank komt tot de slotsom dat het in onderhavige zaak niet vaststaat of: (1) artikel 26, lid 5, van richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG, de verplichte verstrekking van locatiegegevens regelt in het geval van oproepen vanuit toestellen zonder simkaart en (2) het feit dat personen op grond van nationale wetgeving zoals die welke in onderhavige zaak aan de orde is, zonder simkaart het Europese alarmnummer „112”, kunnen bellen, inhoudt dat locatiegegevens moeten worden vastgesteld op grond van artikel 26, lid 5, van [richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij] richtlijn 2009/136/EG.
23. De rechtbank is van oordeel dat het in deze omstandigheden aangewezen is om het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna ook: „Hof van Justitie”) te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen: (1) of artikel 26, lid 5, van richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG, de verplichte verstrekking van locatiegegevens regelt in het geval van oproepen vanuit toestellen zonder simkaart; (2) of het feit dat personen op grond van nationale wetgeving, zoals die welke in onderhavige zaak aan de orde is, zonder simkaart kunnen bellen naar het Europese alarmnummer „112”, inhoudt dat locatiegegevens moeten worden vastgesteld op grond van artikel 26, lid 5, van richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG.
24. Indien de antwoorden van het Hof van Justitie op de eerste vraag en/of de tweede vraag inhouden dat de bevoegde instanties van de lidstaat in die omstandigheid ervoor hadden moeten zorgen dat kon worden vastgesteld waar een beller naar het Europese alarmnummer „112” zich bevond, is het in onderhavige zaak mogelijk van belang voor de rechtbank te vernemen of de nationale wetgever heeft gezorgd voor de nodige nauwkeurigheid ter vaststelling van de plaats waar de beller van het Europese alarmnummer „112” zich bevond.
25. Artikel 26, lid 5, van richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG, bepaalt onder meer dat de bevoegde regelgevende instanties criteria moeten vaststellen voor de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de verstrekte locatiegegevens over de beller.
26. Bij besluit nr. IV-1087 van de directeur van de RRT van 7 november 2011 is goedkeuring verstrekt voor het nationaal wetgevend kader houdende vaststelling van de nauwkeurigheid en de betrouwbaarheid van de locatie van de beller,

neergelegd in de Abonentų ir (ar) naudotojų galimybės naudotis pagalbos iškvietimo paslaugas teikiančių institucijų paslaugomis tvarkos aprašas (procedure voor de toegang van abonnees en/of gebruikers tot diensten van instanties die noodhulpdiensten verstrekken) (versie die van kracht was van 11 november 2011 tot en met 15 april 2016; hierna ook „procedure”). In punt 4.5.4 van de procedure zijn criteria opgenomen voor de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van locatiegegevens [Or. 7] over abonnees en/of gebruikers: aanbieders van openbare mobiele netwerken moeten locatiegegevens verstrekken met een nauwkeurigheid van het bereik van basisstations (per sector) (Celidentiteit) (punt 4.5.4.1 van de procedure); 95 % van alle locatiegegevens moeten worden verstrekt binnen 20 seconden nadat verbinding is gemaakt met de server van het BPC of nadat het BPC een verzoek heeft verzonden naar de aanbieder van een openbaar mobiel netwerk en/of openbare mobiele diensten (punt 4.5.4.2 van de procedure); ook moet er moet een volledige back-up bestaan van het door de aanbieders van openbare mobiele netwerken beheerde systeem voor de verstrekking van locatiegegevens, terwijl de toegankelijkheid ervan niet minder dan 97 % mag bedragen (punt 4.5.4.3 van de procedure). De rechtbank wijst erop dat de bepalingen van de procedure geen minimale nauwkeurigheid aangeven waarmee basisstations de locatie van de beller moeten bepalen en evenmin wat de distributiedichtheid van basisstations moet zijn.

27. Het dossier bevat testverslagen inzake de door exploitanten van mobiele netwerken geïnstalleerde apparatuur van 1 juli 2008, 30 juli 2008 en 5 december 2008 (deel 2, blz. 1-12), die aantonen dat de door de exploitanten geïmplementeerde technische oplossingen beantwoorden aan de technische vereisten die de RRT voor de locatiebepaling heeft vastgelegd. Het dossier bevat tevens kaarten met het bereik van basisstations (sector) (Celidentiteit) voor de plaats van de noodsituatie (deel 4, blz. 92-135). Op die kaarten staan gegevens over de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de locatiebepaling voor de plaats waar de noodsituatie zich heeft voorgedaan en die beschikbaar waren voor het BPC, dat op 7 mei 2008, 14 mei 2008 en 21 juli 2008 overeenkomsten heeft gesloten met „Omnitel” UAB, „Bitė Lietuva” UAB en „Tele2” UAB voor de aanschaffing en de installatie (aanpassing) van apparatuur ter identificatie van locatiegegevens. De gegevens tonen aan dat op de plaats waar de noodsituatie zich heeft voorgedaan, het bereik van de basisstations (sectoren) schommelde tussen 4 820 en 33 373 meter op het mobiele netwerk van „Tele2” UAB [...] (deel 4, blz. 113, 101, 105, 97, 129 en 127), tussen 2 477 en 14 927 meter op het netwerk van „Bitė Lietuva” UAB [...] (deel 4, blz. 109, 124, 103 en 99) en tussen 15 950 en 20 046 meter op het mobiele netwerk van „Omnitel” UAB (deel 4, blz. 111, 119). Het dossier bevat eveneens het onderzoeksverslag van 15 oktober 2013, dat de RRT heeft uitgebracht over de tenuitvoerlegging van punt 4.5.1 van de procedure en dat aangeeft dat een basisstation in landelijke gebieden in sommige gevallen weliswaar een bereik kan hebben tot 35 000 meter, maar dat het in bevolkte gebieden gewoonlijk geen verder bereik heeft dan 1 000 meter en dat dat bereik in dichtbevolkte gebieden schommelt tussen 100 en 500 meter (deel 5, blz. 88-103).

28. De nationale rechter beschikt in deze zaak over een zekere beoordelingsmarge bij de beoordeling van de specifieke omstandigheden van het geding die verband houden met nauwkeurigheid en betrouwbaarheid bij locatiebepaling; volgens de rechtbank wordt die beoordelingsmarge evenwel gedeeltelijk ingeperkt door de wetsbepalingen die zijn neergelegd in artikel 26, lid 5, van richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG, op grond waarvan de bevoegde regelgevende instanties criteria moeten vaststellen voor de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de verstrekte locatiegegevens over de beller. Indien de antwoorden van het Hof van Justitie op de eerste vraag en/of de tweede vraag inhouden dat de bevoegde instanties van de lidstaat in de betrokken omstandigheid, waarin de persoon belt vanuit een mobiele telefoon zonder simkaart, ervoor hadden moeten zorgen [Or. 8] dat kon worden vastgesteld waar de beller naar het Europese alarmnummer „112” zich bevond, verzoekt de rechter het Hof van Justitie om een prejudiciële beslissing over de vraag of nationale wetgeving op basis waarvan exploitanten van openbare mobiele netwerken onder meer locatiegegevens moeten verstrekken met een nauwkeurigheid van het bereik van basisstations (per sector) (Celidentiteit) (punt 4.5.4.1 van de procedure), maar die geen minimale nauwkeurigheid aangeeft waarmee basisstations de locatie van de beller moeten bepalen en evenmin wat de distributiedichtheid van basisstations moet zijn, in overeenstemming is met artikel 26, lid 5, van de richtlijn, dat bepaalt dat bevoegde regelgevende instanties criteria moeten vaststellen voor de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de verstrekte locatiegegevens over de beller.
29. Indien de antwoorden van het Hof van Justitie op bovengenoemde vragen inhouden dat de bevoegde instanties van de lidstaat ervoor hadden moeten zorgen dat, zelfs in het geval van oproepen zonder simkaart, kon worden vastgesteld waar de beller naar het Europese alarmnummer „112” zich bevond, zal de rechtbank in onderhavige zaak tevens moeten ingaan op de kwestie van het causaal verband tussen het mogelijk onrechtmatig optreden van de staat en de immateriële schade.
30. Het Hof van Justitie heeft meermaals geoordeeld dat particulieren die schade hebben geleden, recht hebben op schadevergoeding indien een voorschrift van Unierecht (Gemeenschapsrecht) dat hun rechten toekent is geschonden, het om een voldoende gekwalificeerde schending van dat voorschrift gaat en dat er een rechtstreeks causaal verband bestaat tussen deze schending en de door de particulieren geleden schade [arresten van 5 maart 1996, Brasserie du Pêcheur en Factortame (C-46/93 en C-48/93); 13 maart 2007, Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation (C-524/04); 26 januari 2010, Transportes Urbanos y Servicios Generales (Case C-118/08), en andere arresten].
31. Indien wordt erkend dat een lidstaat ervoor moet zorgen dat, zelfs in de omstandigheid van oproepen zonder simkaart, kan worden vastgesteld waar een beller naar het Europese alarmnummer „112” zich bevindt, zal de rechtbank de vraag moeten beantwoorden of de vaststelling van een rechtstreeks causaal verband tussen de schending en de door de particulieren geleden schade is vereist (in onderhavige zaak bestaat er onmiskenbaar een rechtstreeks causaal verband

tussen de handelingen van de personen die een strafbaar feit pleegden en de door de particulieren geleden schade), dan wel of dat de vaststelling van een indirect causaal verband tussen de schending en de door de particulieren geleden schade volstaat ingeval op grond van bepalingen van nationaal recht en/of nationale rechtspraak een indirect causaal verband tussen de onrechtmatigheden en de door de particulieren geleden schade volstaat voor de vaststelling van het feit dat aan een van de voorwaarden voor de aansprakelijkheid van de staat, met name het bestaan van een causaal verband, is voldaan. Ingeval particulieren die ten gevolge van een schending van Unierecht zijn benadeeld, recht hebben op schadevergoeding op grond van aansprakelijkheidsvoorwaarden die van lidstaat tot lidstaat verschillen (in sommige lidstaten vereist de aansprakelijkheid een rechtstreeks causaal verband, terwijl in andere lidstaten mogelijk eveneens sprake is van een indirect causaal verband), rijst volgens de rechtbank mogelijk de vraag of het recht op schadevergoeding op die manier wel in overeenstemming is met artikel 20 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, op grond waarvan eenieder gelijk is voor de wet.

[Or. 9]

32. Gelet op de in de punten 28 tot en met 30 uiteengezette overwegingen verzoekt de rechtbank het Hof van Justitie om een beslissing over de vraag of, indien het erkent dat een lidstaat ervoor moet zorgen dat, zelfs in de omstandigheid van oproepen zonder simkaart, kan worden vastgesteld waar een beller naar het Europese alarmnummer „112” zich bevindt, een rechtstreeks causaal verband moet kunnen worden vastgesteld tussen de schending en de door de particulieren geleden schade, dan wel of het volstaat dat een indirect causaal verband wordt vastgesteld tussen de schending en de door de particulieren opgelopen schade in het geval dat op grond van bepalingen van nationaal recht en/of nationale rechtspraak een indirect causaal verband tussen de onrechtmatigheden en de door de particulieren geleden schade afdoende is.

VI

33. [...]
34. [...] [nationale procedurebepalingen]

Krachtens artikel 267, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, [...] [verwijzingen naar nationaal recht]

beslist de rechtbank:

[...]

Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt verzocht om een beslissing over de hiernavolgende prejudiciële vragen:

1. Regelt artikel 26, lid 5, van richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG, de verplichte verstrekking van locatiegegevens in het geval van oproepen vanuit toestellen zonder simkaart?

2. Houdt het feit dat personen op grond van nationale wetgeving het Europese alarmnummer „112” zonder simkaart kunnen bellen in dat locatiegegevens [**Or. 10**] voor dergelijke noodhulpoproepen moeten worden vastgesteld op grond van artikel 26, lid 5, van richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG?

3. Is de in punt 4.5.4 van de procedure voor de toegang van abonnees en/of gebruikers tot diensten van instanties die noodhulpdiensten verstrekken neergelegde nationale wetgeving (in de versie die van kracht was van 11 november 2011 tot en met 15 april 2016), die onder meer bepaalt dat aanbieders van openbare mobiele netwerken locatiegegevens moeten verstrekken met een nauwkeurigheid van het bereik van basisstations (per sector) (Celidentiteit), maar die geen minimale nauwkeurigheid (in termen van afstand) aangeeft waarmee basisstations de locatie van de beller moeten bepalen en evenmin wat de distributiedichtheid (in termen van afstand) moet zijn van basisstations, in overeenstemming met artikel 26, lid 5, van richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG, dat bepaalt dat de bevoegde regelgevende instanties criteria moeten vaststellen voor de nauwkeurigheid en de betrouwbaarheid van de verstrekte locatiegegevens over de beller?

4. Indien de antwoorden op de eerste vraag en/of tweede vraag aldus inhouden dat een lidstaat ervoor moet zorgen dat locatiegegevens worden vastgesteld op grond van artikel 26, lid 5, van richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG, en/of het antwoord op de derde vraag aldus inhoudt dat de nationale wetgeving niet in overeenstemming is met artikel 26, lid 5, van richtlijn 2002/22/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG, dat bepaalt dat de bevoegde regelgevende instanties criteria moeten vaststellen voor de nauwkeurigheid en de betrouwbaarheid van de verstrekte locatiegegevens over de beller, moet een nationale rechter dan bij zijn beslissing over de kwestie van de schadevergoeding een rechtstreeks causaal verband vaststellen tussen de schending van Unierecht en de door de particulieren geleden schade, of volstaat dat een indirect causaal verband tussen de schending van Unierecht en de door de particulieren geleden schade wordt vastgesteld ingeval op grond van bepalingen van nationaal recht en/of nationale rechtspraak een indirect causaal verband tussen de onrechtmatigheden en de door de particulieren geleden schade afdoende is om tot aansprakelijkheid te komen?

De behandeling van deze bestuursrechtelijke procedure wordt geschorst in afwachting van de prejudiciële beslissing van het Hof van Justitie van de Europese Unie.

[...]

[handtekening]